

From: Rolf Palmgren <roffepalmgren@gmail.com>
Sent: den 24 februari 2017 09:01
To: FI Registrator
Subject: Ordning och reda i välfärden: Vinster, vänster eller hushållning i välfärden?
Categories: Remisser

Vilken väg ska vi gå?

Vi är ense om att välfärdens skattemiljarder ska användas effektivt, men hur? Begränsa vinstuttagen och hota näringsfriheten för tusentals företag och därmed valfriheten för hundratusentals föräldrar? Försöka mäta kvaliteten men då riskera att skapa en kolossal kontrollbyråkrati? Utredningen "Ordning och reda i välfärden" kanske imponerar med sina 850 sidor, men slutsatsen är att välfärds kvalitet är omätbar. Utredaren Reepalu menar med hänvisning till inflationen i betygen, att dessa inte är ett bra kvalitetsmått. Där har han emellertid rätt.

Giganten i välfärden

Vilken välfärdssektor omsätter mest? Skola? Äldreomsorg? Läkemedel! Sektorn omsatte bara i Sverige år 2016 runt 30 miljarder. Inte ens extremvänstern med Jonas Sjöstedt i spetsen är så rubbad att den skulle försöka "förstatliga" eller "kommunalisera" sektorn genom vinstbegränsning. Som exempel kan nämnas att år 2015 delade AstraZeneca ut 34 miljarder till sina aktieägare, låt vara internationellt.

"Vinstbegränsning" kontra "hushållning"

En sektor som gör stora vinster på välfärden men som aldrig debatteras är den för läromedel och -materiel. Ett av de största läromedelföretagen är Osbybaserade Lekolar AB, som fortfarande ingår i den brittiska riskkapitalsfären 3i Group plc. Lekolar omsatte 2013 dryga 600 miljoner med ett rörelseresultat på 52 miljoner. Företaget säljer materiel som ofta är dubbel så dyr - till motsvarande kvalitet - som IKEA tillhandahåller. Vilka är företagets fem största kunder? Kommuner med Stockholm i spetsen!

Det finns notoriska exempel på annan misshushållning med offentliga medel. När en kommunal förskolechef i mitten på sista månaden upptäcker att årets budget inte förbrukats, ges personalen fria händer att spendera vilt - på IKEA inte minst - för att inte pengarna ska "frysa inne". Varför inte återbetala till kommunkassan?

Så frågan blir, om kvaliteten bibehålls eller förbättras och bidragen till omsorgen resulterar i ett överskott på grund av att företagen hushåller med dem, vad är då problemet som Reepalu försöker lösa? Det borde tjäna som föregående med gott exempel istället för att bestraffas.

Kan kvalitet mätas?

Sedan fem månader driver jag och min fru en liten förskola i Jönköping. Våra föräldrar och lärare vittnar om snorkigt bemötande från placeringsbyråkrater, överarbetade pedagoger, oengagerad "förvaring" av barnen, brist på utevistelse, ständigt ny personal från vikariepooler, placeringsfall som valsas runt på förskolorna, stora och stökiga barngrupper osv. Flera kommunala förskolors uteplatser är så små eller så nära bullrig

och farlig trafik att de bryter mot kommunens eget reglemente – utan myndighetsingripande!

Skolinspektionens oroande rapport från i år, "Trygghet och lärande för barn under 3 år", bygger på oanmälda granskningar av 196 förskolor i landet och säger (komprimerat): "Det finns exempel där personalen i barnens närvaro uttalade sig nedlåtande om vissa barn eller deras föräldrar samt använde en ovänlig ton gentemot barnen" och "... ett av barnen uttryckte önskemål om att få mer frukt. 'Nej, du får bara en halv, det har kommunen bestämt' blev svaret."

Om barnsäkerheten: "Vissa förskolechefer delar inte Skolinspektionens bedömning. En menade att personalen inte alltid ska gå in i konflikter: 'När konflikter uppstår ska vi iakta och inte bryta, det är inte farligt för barn att gå in i konflikter.'

En femtedel av förskolorna är undermåliga enligt rapporten. Ifall detta representerar ett riksgenomsnitt har 96.000 barn förvägrats en fullgod första skolgång! Hur kan begränsade vinstuttag rätta till sådana missförhållanden – i kommunal verksamhet dessutom?

Det är helt uppenbart att kvalitet kan mätas om bara viljan finns.

--

Mvh,
Rolf Palmgren
0706-93 40 60